

»NAŠ DOM« —

je družinski list za vse, zanimiv, poln slik in povesti. Vsako društvo ga ima, ogledj si ga! Lahko pa ti ga pošljemo tudi na ogled, piši upravi: Maribor, Koroška cesta 5.

ga našli mrtvega, ampak kake tri metre proč. V krčmi so povedali, da je odšel ob pol enajstih in potem ga ni videl nihče več.

Hitro prijet tat in vlomilec. Upokojenemu železničarju Pokovcu je sunil neznanec iz stanovanja sedem jurjev. Okradeni je naznanil tatvino orožnikom v Vevčah, ki so telefonirali orožnikom v Zidani most, naj pazijo na sumljive potnike. V rokah pravice je bil kmalu sumljiv človek, kateri je plačeval zapitek s stotaki. Aretirali so ga in je izpovedal, da je Josip Jug s Hrvaškega. Tatvino je priznal. Od sedmih tisočakov so dobili pri aretiranjem še pet, nekaj stotakov pa je izdal za kolo.

Zagonetno ozadje krvavega dogodka. V Dolenjih Retjah pri Velikih Laščah na Dolenjskem so našli v gozdu nezavestnega ter v srčno stran ustreljenega gozdnega delavca Rudolfa Koširja. Poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer imajo upanje, da ga bodo ohranili pri življenju. Ozadje zagonetnega krvavega dogodka raziskujejo orožniki.

Ne prenočaj na prostem, če imaš jurje pri sebi! Iz Rovt se je podal v Ljubljano trgovec, kateri je menjal večji znesek italijanskih lir. Po vrnitvi na dom se je oglašil pri sosedu gostilničarju, od katerega se je ločil v takem stanju, da je prebil toplo noč zunaj na prostem. Ko se je zbudil, je zagledal poleg sebe prazno listnico, ki je hranila pred spanjem deset jurjev.

Izpred sodišča

Oče obsojen radi uboja sina. Letos na veliko soboto je ustrelil 63 letni prevžitkar

fana. Alojzija ga je radovedno motrila. Te dni, ki jih je prebil v zaporu, se je tako spremenil, da bi ga le malokdo spoznal. Bil je neobrit, nepočesan in neumit. Obleka na njem je bila zamazana in zgnetena. Vse to je dajalo jetniku zločinsko podobo.

Stefan je nejevoljno čakal, da se bosta obiskovalca oglašila. Na odvetnikova vprašanja je kratko in jezno odgovarjal. Toda ko se je Alojzija oglašila v poljščini, se je takoj spremenil. Na dolgo in široko je začel govoriti o svojem položaju.

»Ta kraj je grozen!« je dejal z grozo v glasu. »Še od pekla je hujši. Povsod smrad in tema. In če kdo ne more tega prenašati in začne vpiti, pride stražnik, ta prokleta opica, in vlije nanj vedro vode. Ne zaslužim takega postopanja. Četudi bi bil kriv, ne bi zaslužil tega. Zakaj so me zaprli, ko nisem nič storil?«

Potem je začel pripovedovati, kaj je delal na dan umora. Povedal je, kako je prišel tistega dne zvečer domov in Nine ni našel doma. Podrobno je opisal vse, kar je tisti večer počel. Nato je začel opisovati dogodek naslednjega jutra: kako je prišla Nina ponj in ga peljala na kraj umora. Naglasil je, da je popolnoma nedolžen. Vsega je kriva samo Nina.

Alojzija ga je mirno poslušala. Ko je končal, je vse v angleščini povedala odvetniku.

»Vprašajte ga, v kakem razmerju je bil z Nino,« ji je velel Kelly.

Gašper Kranjc iz Novak v župniji Nova cerkev pri Celju iz sovraštva svojega 26 letnega sina Martina, ko je šel mimo njegove domačije. Starega Kranjca je obsodilo celjsko sodišče radi tako nezaslišane zločina v minulem tednu na 20 let ječe.

Obsodba radi dogovorjenega umora. V »Slov. gospodarju« smo poročali, da je julija 1937 hlapec Alojz Šibanc, doma iz Sp. Doliča pri Mislinju, na prigovarjanje gospodarja Antona Kotnika za nagrado 200 din sunil z višine 13 metrov z gospodarskega poslopja gospodinjco Franciško Kotnik, ki se je pri padcu ubila. Kotnik in Šibanc sta nato izjavila, da se je Kotnikova po nesreči ubila in da je padla zaradi prepretilih desk z gospodarskega poslopja. To so jima verjeli tudi orožniki in so v tem smislu poročali sodišču. Letos pomladi pa je Kotnik v vinjenosti razodel svojo grozno skrivnost neki ženski iz št. Vida nad Valdekom. To so zvedeli tudi orožniki in zaslisljali Kotnika in Šibanca, ki sta umor priznala. Hlapec Alojz Šibanc je bil na obravnavi v Celju v minulem tednu obsojen na 20 let ječe. Razprava proti glavnemu krivcu Antonu Kotniku bo šele čez nekaj časa, ko bo okrevljal.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Okruten detomor. Minulo nedeljo, 4. junija, se je pri nas zgodil zločin, kakršnega naša kronika še ni zabeležila. Mlada služkinja Terezija M. je povila otroka, kateremu je s škarjami prebodla vrat ter nato mrtvega vrgla v greznico. Dekle je dejanje oblasti v celoti priznalo. — V soboto, 3. junija, je pri nas v nabito polni dvorani ljubljanski akademski pevski zbor izvajal pevski koncert, ki je poslušalce tako navdušil, da dvorane po sporedu niso hoteli zapustiti. Akademiki so jim morali zapeti še eno pesem. — Za časa »Prekmurskega tedna« v dneh 22. in 23. junija bo gostovala pri nas ljubljanska drama, kar bo v veliki meri dvignilo

kulturni pomen »Prekmurskega tedna«. — Ob otvoritvi »Prekmurskega tedna«, 17. junija, bo zelo pomembna kolesarska štafeta vseh društev, ki bo prinesla z najskrajnejših točk Prekmurja prst na grobove padlih borcev za to sveto zemljo ter vence na spomenik prekmurkim književnikom. Štafeta bo vodila skozi rojstne kraje književnikov ter kraje, kjer so isti delovali, a zaključena bo istočasno v Soboti.

Beltinci. V ponedeljek, 6. junija, se je neka ženska odpeljala z vlakom iz Murske Sobotice proti Beltincem. Pomotoma se je vsedla v napačen vagon, zato je bila vsa vznemirjena in je hotela izstopiti še pred ustavitvijo vlaka, kar bi bilo zanjo kmalu usodno, kajti ženska je padla tik železniških tračnic in je dobila občutne poškodbe po nogah. Sreča v nesreči je bila, da se je vlak že ustavil, sicer bi jo vrglo pod kolesje, kjer bi našla cigurno smrt.

Petanjel. Gradbena dela pri mostu, ki bo bavnino stal okrog šest milijonov dinarjev, so v polnem teku. Oporniki so že zgrajeni in sedaj delajo cestni nasip, ki bo s prednje strani zavarovan z betonskimi ploščami, da ga voda ne bo izpodkopala. Ako ne bo vreme nagajalo, bodo dela z nasipom že letos urejena.

Rakičan. Pred kratkim je neznan vlomilec ponoči vdrl v gostilno g. Čačinoviča. Toda bil je pri svojem tatinskem poslu malo neroden in je močno zaropotal, radi česar so se domači zbudili in tat je bil primoran odkuriti jo. — Precej nepotrebne razburjenja je povzročil nalog župana, da morajo posestniki, katerih ograje so predalec na cesto, iste pomakniti noter, da bo cesta predpisano široka. Nalog je utemeljen, ker je cesta na nekaterih mestih v reanici preozka in je nujno, da se regulira, zato je tako razburjenje neutemeljeno.

Sv. Sebeščan. V Dankovcih so na praznik sv. Rečnjega Telesa našli v potoku štiriletnega otro-

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem diščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefovca« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovca« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 25.

Alojzija je rahlo zardela, ko je vprašala:

»Ali je bila Nina vaša izvoljenka?«

»Da,« je resno odvrnil Stefan. »Moja je bila, ljubil sem jo ter sem jo hotel vzeti za ženo. O, kako dekleta je bila! Še sedaj, v tem trenutku, bi bil pripravljen vse storiti, če bi prišla sem in se mi nasmehnila. Če bi prišla in rekla, da obžaluje, da je name zvrnila krivdo, bi ji odpustil. Prevzel bi krivdo in z veseljem umrl zanjo.«

»O!« je nehote vzkliknila Alojzija. Mislila si je, kako lepo bi bilo, če bi kdo njo tako ljubil.

Odvetnik je medtem resno opazoval svojega varovanca.

»Recite mu,« je na tihem rekel gospodični, »da bo zanj najbolje, če vse prizna. Ker če ne prizna in mu dokažejo, da je kriv, ga bodo obesili. Če pa skesano prizna, se bo rešil smrtnih kazni.«

Alojzija je prestavila odvetnikove besede.

»Kaj naj priznam?« je ogorčeno zavpil jetnik. »Drugega ne morem reči, ko da nisem bil tam in nisem kriv.«

»Prav!« se je oglašil odvetnik. »Če trdite, da niste bili tam, bomo morali to dokazati.«

Nato sta obiskovalca odšla.

»Morda je res nedolžen!« je spotoma pripomnil odvetnik. »Ko sem zadevo prevzel, nisem verjel v njegovo nedolžnost. Toda njegove zadnje besede so zveneje odkritosrčno.«

tomobilov. Izdanih je v borih 60 minutah 1250 milijonov pisem in dopisnic ter 115.000 brzojavk. Lovci iz vsega sveta ustrelje v eni uri 35.000 divjih živali.

Večno lidoča ura

Neka francoska tvrdka je začela prodajati ure Atmos, ki se same navijajo in gredo, dokler se ne obrabijo. V večno lidoči uri je cevka v obliki črke U, napolnjena deloma z živim srebrom, v obeli ramenih je pa plin pod močnim pritiskom tako, da je deloma tekoč. Ena rama s plinom je obdana s posebno Thermos-steklenico podobno napravo, tako da je plin v nji vedno enako topel. V drugi rami se pa temperatura plina izpreminja in ravna po temperaturi okolice. Vse skupaj je pritrjeno na kolesčku, ki se

ka. Slučajno sta šla mimo potoka na polje mož in žena in sta slišala neke slabotne kilce. Približala sta se kraju in se prestrašila, ko sta zagledala globoko v strugi malega otroka, ki je bil že ves blaten in opraskan. Poldnevala sta sosedu in Bohar Štefan je šel v potok do otroka, ki se je pa začel braniti. Spravili so ga v hišo, ga umili in nasitili. Nihče ni vedel, od kod je otrok, ker sam tega ni znal povedati. Niti stati ni mogel, tako je bil izčrpan. Najbrž je prebil v strugi že tudi noč od srede na četrtek in šele v četrtek proti večeru so ga našli. Nekaj malega je govoril in po narečju so ljudje takoj slutili, iz katerega kraja bi naj otrok bil. Novica se je

hitro raznesla. Zgodilo se je pa takole: Pozvekt Roza, slaboumna ženska iz Dolčev pri Gornji Lendavi, je šla z omenjenim otrokom nabirat jagode, kakor že večkrat. Ni je bilo v sredo domov, ljudje so jo videli v Mačkoveh že brez otroka. Kaj je delala ženska pri tem potoku in tako daleč od doma (več kot 10 km), pač nihče ne ve, ker omenjena slaboumna ne zna govoriti. Njo so dobili prej kot otroka in ko so jo spraševali, kje je otrok, ni vedela povedati. Otrok je prespal pri Boharju, klical je pa ponoči mater in ni mogel dosti spati, ker je ves opraskan. Mati je zvedela za otroka in ga je v petek odnesla. Otrok se je maters zelo razveselil.

Huda prometna nesreča

Zadnje nedeljo popoldne je bila v Mariboru velika tombola Rdečega križa, katere se je udeležilo zelo mnogo ljudi iz bližnje ter daljne okolice. Iz Slov. Bistrice je pripeljal 65 udeležencev na tombolo tovorni avto Ivana Gorjanca, šofiral ga je njegov šofer Miha Majcen. Krog sedmih zvečer se je vračal avto skozi Slivnico. Blizu krčme Novačan mu je pripeljal nasproti osebni avto mariborskega primarija g. dr. Benčana, v katerem so bile štiri osebe. Šofer tovornega vozila se je na ostrem ovinku naglo izognil osebnemu avtomobilu in pri tem se je odtrgala leva stranica. Vsi potniki so popadali na cesto na en kup pred osebni avto, kateri je peljal kake 4 m po ljudeh, dokler se ni ustavil. Na mestu je obležal mrtev Franc Timovšek, malega posestnika sin od Sv. Venčesla. Na srečo je pripeljal kmalu skozi Slivnico avtobus mariborskih mestnih podjetij na povratku iz Celja. Šestnajst ranjenecv so naložili na avtobus in so jih zapeljali do Hoč, kjer sta jih čakala dva mariborska reševalna avtomobila, katera sta oskrbela prevoz v bolnišnico v Mariboru. V bolnišnici so obdržali 14 oseb, ki imajo večinoma zlomljene roke in noge. V zelo resnem stanju se nahaja 11 letna Ivanka Marguč.

Neranjeni potniki so se razbežali po hudi nesreči in so se odpravili peš na svoje domove. Potniki tovornega avtomobila so bili večinoma mladi ljudje od Sv. Venčesla pri Slovenski Bistrici.

Naši rajni

Šmartno ob Paki. (Naš g. dekan na zadnji poti.) Zadnji »Slov. gospodar« je poročal o smrti našega g. dekana in župnika g. Karla Prešker, katerega je spremljala vsa župnija na zadnji poti v torek, 6. junija, predpoldne. Truplo blagopokojnega je počivalo v počastitev v župnišču, izpred katerega se je vršil tudi veličasten pogreb. Krsto je blagoslovil pred župniščem g. naddekan in stolni kanonik dr. Josip Mirt ob asistenci braslovškega in šentjurskega gg. župnika. Ko je odpel domači pevski zbor žalostinko, se je podal sprevid v cerkev. Zadnje spremstvo je posodila 19 let v šmartnem delujočemu g. župniku šmartinska fara z gasilci, odposlanstvom članov fantovskih odsekov v krojih ter dekliškega krožka, Marijina družba ter šolska mladina. Zbralo se je okrog krste do 40 duhovnih sobratov iz domače dekanije in od drugod. Videli smo g. celjskega opata Juraka, častnega kanonika in župnika iz št. Jurja ob juž. žel. g. Milkuša, g.

Pazite dobro

kadar kupujete Aspirin, dali so tablete in zavoj označene z »Bayer«-jevim križem. Brez te zaščitne znamke ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Ogles. reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

konjiškega arhidijakona, ter še več drugih. Okrajno načelstvo je zastopal sam g. načelnik iz Gornjega grada. Na prižnici v cerkvi nam je g. kanonik dr. Mirt orisal na kratko življenje ter plodnosno delovanje rajnega, kateremu naj ohranimo trajno hvaležen spomin v molitvah, pri najsvetejši daritvi in pri sv. obhajilih. Po asistiranju sv. maši, katero je daroval g. naddekan, se je pomaknilo številno zadnje spremstvo po pogrebnih molitvah pri krsti na pokopališče. Ob odprtem grobu so izrekli poslovitne besede za duhovščino braslovške dekanije g. Atelšek, župnik v Braslovčah in po Preskerjevi smrti upravitelj dekanije, v imenu šmartinske hranilnice in posojilnice g. poslanec in predsednik Kmetijske zbornice M. Steblovnik, eden od domačinov za Prosvetno društvo, dalje se je še poslovlila zastopnica Marijine družbe in ljudskošolska deklica. Zadnje žalostinko so odpeli šolarji. Kmalu po odzvonjenju poldneva so se začeli številni domači in sosednji pogrebi razhajati z gorečo željo, da

zelo lahko vrti. S povišanjem temperature v nezastiteni rami izhlapi del tekočega plina in potisne živo srebro v drugo ramo, s tem nastane prevez in kolesce se začne vrteti. Če se pa temperatura znižuje, nastane gibanje v nasprotno stran, to neznamno premikanje pa zadostuje, da se ura sama navije. Tvrdba pravi, da zadostuje dnevno kolebanje za eno stopinjo, da gre ura 120 ur. Če je pa dnevno kolebanje znatno večje, lahko gre ura teoretično cela stoletja.

Islandija razpada?

Danski državni zavod za zemljepisna merjenja je ugotovil, da je otok Islandija v nevarnosti, da se prekolje na dvoje. Sicer se ta nevarnost še ne bo uresničila v nekaj letih, ampak v razdobjih, vendar pa je

Kelly je naslednje dni ves svoj prosti čas porabil za to, da je iskal priče za Štefanovo odsotnost. Obiskal in zaslišal je vse ljudi, ki so ga v petek dopoldne, popoldne in zvečer videli. Pričevanja teh so ga potrdila v prepričanju, da je Štefan nedolžen. Zaradi tega se je še z večjo vnemo posvetil zadevi. Ko se je ob večerih ves izčrpan vrnil iz tovarne, ni šel počivati, marveč delati. Niti za večerjo si ni vzel časa. Med delom je izpil skodelico kave in pojedel košček kruha.

Alojzija je z občudovanjem opazovala odvetnika. V njenem srcu se je začelo vzbujati do njega neko toplo čustvo. Spočetka si je rekla, da je to samo spoštovanje do odvetnika, a kmalu si je morala priznati, da je nekaj drugega. Povsod je videla samo Kellyja in je vedno sanjala o njem. Če se ji je nasmešnil in ji rekel ljubeznivo besedo, je bila vsa srečna, ako pa je dalje časa bil samo uračen, je bila vsa nesrečna.

S. Benigna in njene varovanke so se živo zanimale za Štefanovo usodo. Odkar je tudi njegova mati stanovala v zavodu, se je vsem zdelo, da se fantova zadeva tudi njih tiče. Alojzija jim je morala o vsem poročati. Oskrbovanke so molile in prinašale Bogu raznovrstne žrtve.

Mater je sinova usoda zelo potrla. Živci so ji popolnoma opešali. Tako je oslabela, da se je le s težavo držala pokoncu. Sestra, Alojzija in tovarišice so jo tolažile, toda zaman. Alojziji, ki ji je najbolj

zaupala, ker je poljsko z njo govorila, je često dejala:

»Ko so Štefana zaprli, sem upala, da se bo kmalu izkazala njegova nedolžnost in ga bodo izpustili. Nisem mislila, da bi Bog mogel dopustiti tako krivico. A sedaj vidim, da poštenost nič ne šteje na svetu.«

»Do konca razprave mora Štefan ostati tam, kjer je. Tako zahteva državni zakon...«

»To je slab zakon, slaba država.«

»Tudi v drugih državah je tako!«

»Na Poljskem ni tako.«

»Do konca razprave bo moral ostati v zaporu. Potem pa se bo izkazala njegova nedolžnost in ga bodo izpustili.«

»Ali ste prepričani o tem?«

»Da!«

»Izpustili ga bodo?«

»Da!«

To je starko včasih potolažilo. Ob takih prilikah je začela pripovedovati o Štefanovih otroških letih, o možu, o srečnih letih, ki jih je preživela v stari domovini.

Pred božičem je mati izrazila željo, da bi rada sina obiskala. Alojzija je naprosila, naj nakupi za Štefana pecivo, sladkorčke, cigarete in brivsko pravilo.

Alojzija ji je rada ustregla. Kar je nakupila, je zložila v lepo škatlo in povezala z zlato nitko.